

TARİH *Dünyası*

■
KAPAK RESMİMİZ: Yavuz Sultan Selim (Topkapı Sarayı Müzesindeki bir tablosu). ARKA KAPAK: 19 uncu yüzyıl başında Küçükü mesiresi (Ressam Bartlette'in tablosu).

TARİH *Dünyası*

ON BEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR

★ Yıl 1 - Sayı 5 ★ 15 Haziran 1950 ★

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden:

Niyazi Ahmet Banoğlu ★ İdarehane: İstanbul, Nuruosmaniye cad. No. 57, Şaka

Matbaası 3 üncü kat, Telefon: 21649 ★

Abone şartları: Seneliği 12, altı aylığı 6

lira. Nüshası 50 kuruştur ★ Dizildiği ve

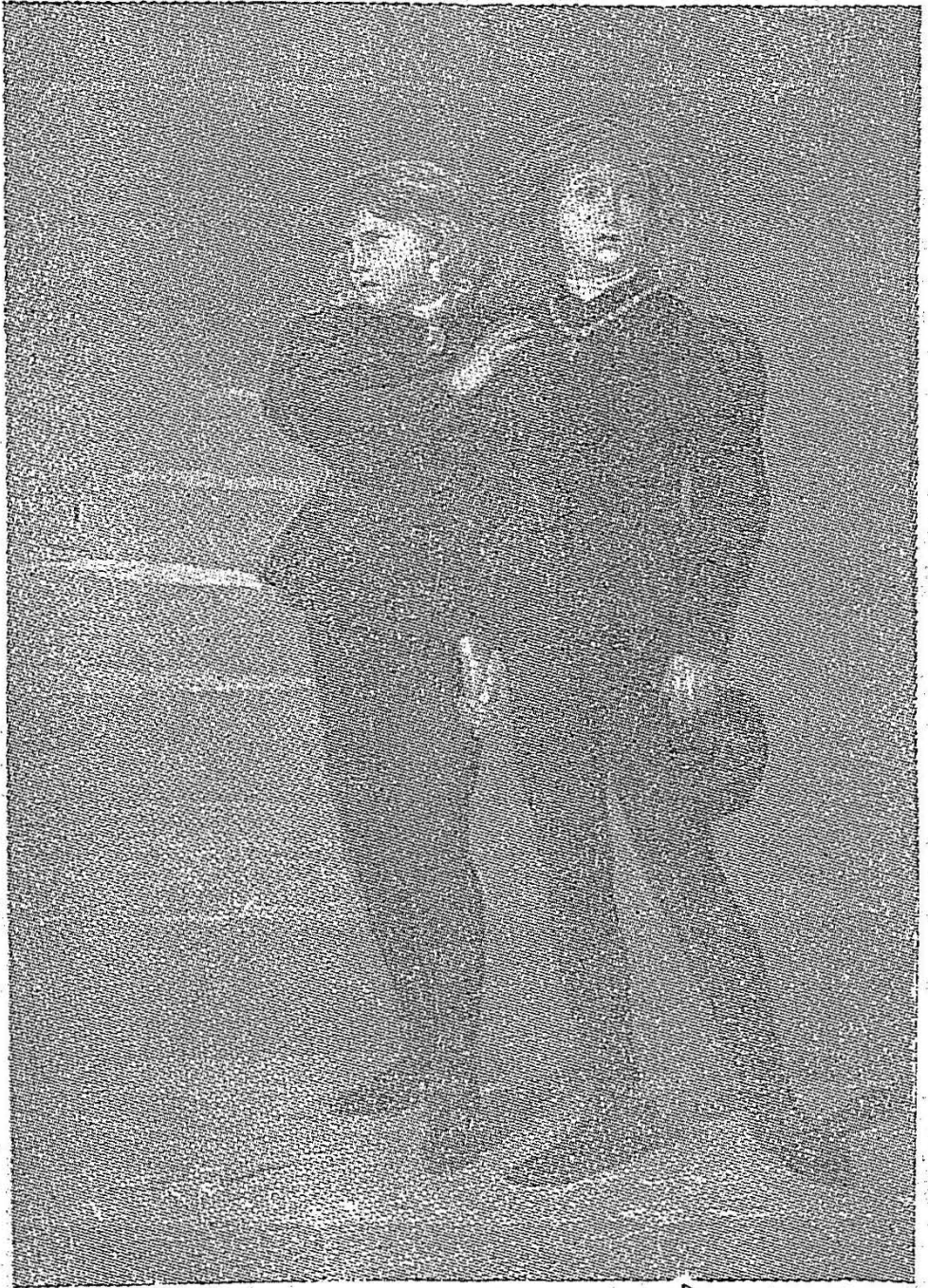
basıldığı yer: ŞAKA Matbaası, İstanbul.

Londra Kulesi Faciası

Yazan:

REŞAT EKREM KOÇU

Tac ve taht için Osmanlı Sarayında işlenen cinayetler, bazı garazkâr ecnebi tarihçilerine hücum vesilesi olmuştur. Burada okuyacağınız yazı, İngiltere İmparatorluğunun en hazin bir vakasıdır ki taht için bir amcanın işlediği korkunç cinayeti hikâye eylemektedir. Dünya tarihçilerini olduğu kadar dünya sanatkârlarını da alâkadar eden bu vak'a büyük romanlara ve tiyatro eserlerine de mevzu olmuştur. Yazı, size bu çok meraklı vakayı bütün tafsilâtiyle vermektedir.

Tarihin kaydettiği çocuk hükümdarların en talihsizi, İngiltere Krallarından Beşinci Edouard'dır. 1470 yılında doğmuş olan bu prens, 1483 te henüz on üç yaşında iken, babası Dördüncü Edouard'ın ölümü üzerine tahta çıkmış, amcası Gloucester Dükası Richard da naibi saltanat tâyin edilmişti.

Dördüncü Edouard, son yıllarını sefahet ve türlü türlü rezalet içinde geçirmiş, hükümet işlerini Jan Shore adındaki maşukasının eline bırakmıştı; bu hafifmeşrep kadın da, kral âşıkının şerefine ayak altına düşürecek ne varsa yapmaktan çekinmemiş, zulüm, rüşvet, hırsızlık doludizgin gitmiş, biçare Kraliçe Elisabeth beş kızı ve iki oğlu ile, sarayın bir köşesine gölge gibi sığın-

mıştı... Dördüncü Edouard ölünce, çocuk kralı, İngilizler, fevkalâde bir heyecan, çılgın bir meserretle karşılamışlardı. Küçük Edouard, milletin bu sevgisine lâyık gibi görünüyordu... Anglo-Sakson ırkının harikulâde güzel bir tipi idi... Fakat tahta oturduğunun hemen tezine, çocuğu ortadan kaldırıp İngiltere tac ve tahtını gasbetmeyi kafasına yerleştirmiş olan amcası, Ana Kraliçeye, oğluna bir suikast hazırlandığını ve Kralın hayatı tehlikede olduğunu söyleyerek küçük hükümdarı Londra Kulesine götürüp, bir krala lâyık surette döşenmiş bir odada hapsettirdi. Birkaç gün sonra da: «Kralımızın yalnız canı sıkılıyor, küçük kardeşi Richard'ı da yanına çağırıyor» diyerek zavallı

KÖPEKLERİNİ İNSAN ETİ İLE BESLEYEN HAYDUT

Bolu Sancağı Beyi Behram'ın Üçüncü Murada gönderdiği bir şikâyet mektubundan öğrendiğimize göre Haymana tayfasından Bali oğlu Hamza arkadaşı Piri ile beraber yollar kesmiş, evler soymuş, Haymana Eminî Osman'ın evini basarak kendisini yok etmiş, devlete ait on yük akçesini ve eşyasını yağmalamış, Padişah tarafından yakalanmaları hakkında emirler gönderildiği halde himaye gördüğü için işi büsbütün azıtmış, başına 50 şaki daha toplayarak Ankara ve civarı için müthiş bir tehlike olmuştur.

Bir gün Osman; İstanbula kadar giderek kendisini şikâyet eden üç adamını pusuya düşürerek öldürmüş, cesetlerini evine getirmiş, kocaman bir kazana koyup pişirdikten sonra köpeklerine yedirmiştir. Köpeklerini senelerce insan etiyle beslediği de tesbit edilmiştir. Sipahilerden Veliyi yaralı olarak yakalamış, onu da köpeklerine peşkeş çekmek üzere iken Ankara Sancak Beyi kaymakamı Sinan Çavuştan yardım istenmiş, bir müfreze ile şakiyi takibe çıkan Sinan Çavuş ve arkadaşları da bunlara mağlûp olmuşlar, hepsi de yaralı olarak Hamza'nın eline düşmüşlerdir.

Sultan Murad, 6 Muharrem 1001 tarihinde Ankara Beyine ve Kadısına gönderdiği bir hükümle, köpeklerini insan haşlamalarıyla besleyen Hamza'nın ve yoldaşlarının her ne pahasına olursa olsun yakalanarak haklarından gelinmesini emretmiştir.

Bu emir Bşbakanlık Arşivinde bulunan 69 numaralı Mühimme defterinin 540 sıra numarasında kayıtlıdır.

ve dehşeti bütün azametiyle görülmektedir. Richard'a gelince o, sadece endişelidir. Bir şeyler olacak, fakat ne? Ressamın fon olarak gösterdiği taş merdiven, iki buçuk asır sonra çocukların iskeletlerinin çıktığı yerdir.

Dünya ansiklopedilerine geçen bu tablo, saltanat hırsının o zaman Avrupada bütün dehşetiyle hüküm sürdüğünün canlı bir şahididir.

Reşad Ekrem KOÇU

Ana Kraliçe Elisabeth'in göz yaşlarına ve çırpınmalarına rağmen kardeşi Richard'ı da Londra Kulesine götürdü. O gün, anaları Elisabeth: «Benim güzel yavrularım!.. Sizleri bir daha göremeyeceğim!..» diye bağırarak düşüp bayılmıştı. Bu iki güzel çocuğu, yalnız talihsiz anaları değil, bir daha hiç kimse görmedi... Bir müddet sonra kendi Krallığını ilân ederek Üçüncü Richard'un yaniyle tahta oturan gaddar amca, iki yavrucağızı, bir gece, yolladığı cellâtlara öldürmüş ve cesetlerini de yok etmişti. Uzun zaman, bu çocukların, öldürüldükten sonra, cesetlerine taş bağlanarak Times nehrine atıldığı zannedildi. Fakat 18. ci asırda Üçüncü Charles'ın zamanında Londra Kulesinde esaslı bir araştırma yapıldı, bir taş merdivenin bir basamağı, altı boşmuş gibi ses verdiğinden, taşlar kaldırıldı ve gözler iki asır evvel işlenen cinayetin korkunç enkazı ile karşılaştı: Merdiven taşının altından iki çocuk iskeleti çıktı...

Bu facia birçok garp muharrir ve sanatkârlarına ilham kaynağı olmuştur. Meselâ, büyük Fransız şairlerinden Delavigne «Edouard'ın Çocukları» adıyla 1833 te bir piyes kaleme almış, fakat devrin Başvekili Thiers, İngiltereye ait bir facianın Fransada sahneye konmasını politika nezaketine uygun görmiyerek piyesin oynanmasını menetmiştir. Fakat Kral Louis-Philippe, Başvekilinden çok daha hür fikirli davranarak facianın oynanmasına izin vermiş, hattâ bununla da kalmıyarak ilk temsilinde tiyatrodan bulunmuş ve şairin elini sıkırmıştı.

Fransız ressamlarından Paul Delaroche'un da «Edouard'ın Çocukları» ismini taşıyan ve bugün de Louvre müzesinde bulunan meşhur bir tablosu vardır:

Talihsiz çocuklar Londra Kulesinde hapsedildikleri odada bir karyolanın üstünde yekdiğerine sarılmış, oturmaktadırlar. Küçük Kral, her ân gaddar amcasını karşısına dikileceğinden korkmaktadır. Dışarıda ayak sesleri belirmiş ve sert, kaba sesler işitilmiştir. İşte amcası, cellâtlarla beraber kapının arkasındadır. Bir saniye sonra o kapı açılacak ve çocuklar, feryâd ve figan içinde öldürüleceklerdir.

Bu yazının yanında gördüğünüz resim, geçen asrın büyük romantik üstatlarından Draper'in fırçasından çıkmıştır, hakikaten bir şaheserdir. İngiltere tarihinin on üç yaşındaki Beşinci Edouard'ı York Dükası olan on bir yaşındaki Richard'la el ele tutuşmuş küçük kralın güzel yüzünde ölüm korkusu